Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

20 апрель, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 78 (1331)

ЭРТАГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФ БУЮРАДИ

Давлатимиз раҳбари Франция Президенти Жак Ширак билан учрашади, ЮНЕСКО ижроия Кенгаши сессиясида қатнашади, Парижда «Темурийлар даврида фан, маданият ва маорифнинг гуллаб-яшнаши» деб аталган Ўзбекистон ҳафталигининг очилиш маросимида иштирок этади.

(Ушбу ташрифга оид материаллар газетанинг 2-саҳифасидан жой олган).

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам жаноб Президент,

Ўзбекистонга қилган ташрифимиз пайтида Сиз менга, рафиқамга ҳамда мен раҳбарлик қилган делегацияга кўрсатган меҳмондўстлик учун астойдил миннатдорлик билдиришни истар эдим.

Мен Ўзбекистон билан Европа иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг истиқболи ҳақидаги очиқ ва самарали фикр алмашувимизни юксак баҳолайман ҳамда бу борада яқин орада жиддий ютуқларга эришишимизга ишончим комил. Шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим — умид қиламанки, у апрель ойининг охирида қўшма комиссия мажлисида тасдиқланади — ўзаро муносабатларимизнинг мустаҳкамланиши учун зарур асос бўлиб хизмат қилади.

Бундан ташқари, мен Сизнинг гўзал тарихий шаҳарлар — Самарқанд ва Бухорога қилган энг қизиқарли ва таассуротларга бой сафаримизда ҳамроҳ бўлганингиз учун ҳам миннатдорлик билдираман. Бу сафар бизда мамлакатингиз ва халқингизнинг ноёб тарихи ва маданияти ҳақида ёрқин таассурот қолдирди. Мазкур сафар, шунингдек, Сизнинг Ўзбекистоннинг қўшнилари, Европа ва бутун дунё билан муносабатларида ўзининг муносиб ўрнини эгаллаши учун қилаётган хизматларингиз ҳақидаги тасаввуримизни ҳам бойитди. Ўзбекистонга қилажак янги сафаримни сабрсизлик билан кутиб, Сизга камоли эҳтиром ила,

Ханс Ван Ден БРУК,
Европа Ҳамжамиятлари Комиссияси комиссари.

«КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ТАЪСИС КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Вазирлар Маҳкамасида 19 апрель куни Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармаси таъсис конференцияси бўлди. Уни республика Бош вазири Ў. Султонов бошқарди. Конференцияда республика вазирликлари, қўмиталари, идоралари, концерн, корпорация, уюшмалар, жамоат ташкилотлари, жамғармалар раҳбарлари қатнашди.

Мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топиши, уларда юксак маънавият, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик фазилатлари ҳамда замонавий ишбилармонлик хислатларини шакллантириш учун қулай шарт-шароит яратиш масалаларига катта эътибор берилмоқда. Таъсис конференциясида республика Президенти Ислом Каримовнинг куни кеча эълон қилинган «Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси тўғрисида»ги Фармони ҳам ана шундай ғамхўрликлардан яна бири эканлиги таъкидланди. Жамғарма ёшларни бугун республикамизда юз бераётган туб ўзгаришлар жараёнига фаол жалб этишда, пировардида эса Ватанимиз буюк келажагини таъминлашда муҳим омил бўлиши шубҳасиздир.

Таъсис конференциясида «Камолот» жамғармаси бошқарувининг раиси этиб республика Президентининг Олий Мажлисдаги вакили Ҳотам Абдураимов сайланди.

Конференцияда «Камолот» жамғармасининг низоми қабул қилинди.

Таъсис конференциясида Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т.Алимов, Х.Жўраев, республика Бош вазири ўринбосарлари Д.Ғуломова, Б.Ҳамидов, С.Саидқосимов, М.Усмонов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов иштирок этди.

(ЎзА).

АССАЛОМ, ФУТБОЛ!

Бугун футбол бўйича V республика чемпионати очилади

Бу йил анча кечиккан баҳор футбол мухлисларининг кайфиятини хиралаштиришни хоҳламаганга ўхшайди. Чунки олий ва биринчи лига командалари ўртасида Ўзбекистон бешинчи миллий чемпионати очиладиган кунда қуёш чарақлаб кетди. Футболчилар янги спорт мавсумида мухлисларини нима билан хурсанд қилишади? Бу саволга республика Футбол федерациясининг бош котиби Зокир ҚУРБОНОВ жавоб беради.

— Бу йилги чемпионатнинг ўзига хос жиҳати шундаки, у бошланиши арафасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» жуда муҳим қарор қабул қилди. Бошқа МДҲ мамлакатларида бундай қарорлар қабул қилинмаган. Шу сабабли ҳам унинг аҳамияти жуда беқиёс. Бу ҳужжат Президентимиз Ислом Каримов ва мамлакатимиз ҳукумати республикамизда футболни ривожлантириш, уни қисқа вақт ичида сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш тўғрисида катта ғамхўрлик қилаётганининг далилидир.

Бу қарорни амалга ошириш чемпионат бошланишига қадар жойларда футбол клублари тузишга имкон берди. Бу клублар олий лига командаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга, уларнинг спорт маҳоратини самарадорлик билан оширишга, ўринбосарлар тайёрлаш масалаларини ҳал қилишга имкон беради.

Клублар, федерациялар тузишга, стадионларни акциялаштиришга ҳамма вилоятларда ҳам масъулият билан ёндашилди, деб бўлмайди, албатта. Масалан, фақат Фарғона, Бухоро, Хоразм ва Наманган вилоятларидагина федерациялар иши учун барча зарур шароитлар яратилди.

Республика Футбол федерацияси стадионларни янги мавсумга тайёрлашни қаттиқ назорат қилди. Мутахассисларимиз Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси мутахассислари билан биргаликда икки марта вилоятларга бориб, стадионлар мавсумга қандай тахт қилинаётганини, уларнинг таъмирланиши ва қайта қурилишини текширдилар ва айни пайтда амалий ёрдам бердилар. Натижада 5 апрелга қадар Андижон, Бухоро, Жиззах, Самарқанд, Фарғона, Гулистон, Термиз стадионларини қайта қуриш ишлари тугалланди. Қолган стадионлар ҳам чемпионат бошланиши арафасида қабул қилиб олинди.

(Давоми 3-бетда).

КЕНГАШНИНГ БИРИНЧИ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг назорат инспекцияси ҳузуридаги Назорат масалалари ва назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича идоралараро кенгашининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Ўзбекистон Президентининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг назорат инспекцияси ва унинг жойлардаги бўлинмаларининг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги фармойишини амалга ошириш юзасидан вазифалар ва республика назорат органлари ишининг аҳволи тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди.

Кенгаш мажлисида «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси тизимида, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат компаниясининг Тошкент бўлимида, «Ўзбексавдо» давлат уюшмасига қарашли «Маданий моллар» ҳиссадорлик бирлашмасида ва Тошкент шаҳар меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармасида республика Президенти Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг бажарилишини ўрганиш натижалари бўйича ҳисоботлар эшитилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва ҳукумат қарорларининг ижроси устидан назоратни кучайтириш, уларнинг бажарилишини қатъий таъминлаш, республика идоралараро ва идоравий назорат органларининг фаолиятини мувофиқлаштиришни такомиллаштириш, назорат ишларида параллелизм ва текширишларнинг такрорланишига йўл қўймаслик, уларнинг самарадорлиги ва таъсирчанлигини ошириш, бу ишларни аниқ бир тизим асосида тартибли олиб бориш лозимлиги қайд этилди.

Ушбу масалалар юзасидан мажлисда тегишли қарорлар қабул қилинди.

ПРОФЕССОР КОРОРИНИНГ МАЪРУЗАЛАРИ

Қимматбаҳо қоғозлар бозори бўйича мутахассислар тайёрлаш миллий марказининг таклифига биноан кооператив маблағ билан таъминлаш соҳасидаги таниқли мутахассис, Американинг Колорадо штатидаги иқтисодиёт институти президенти ўринбосари, профессор Сюзан Урроз Корори туркум маърузалар ўқиш учун Ўзбекистонга келди.

У 19 апрель куни Республика давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитасида бўлган семинарда «Лотин Америкаси мамлакатларининг молиявий меросига назар — ғолиблар ва мағлублар» мавзусида маъруза ўқиди. Маърузада Аргентина, Чили, Мексика ва Венесуэлада рўй берган хусусийлаштириш жараёни батафсил ёритилди. Акционерлаштириш, молиявий сиёсат ҳамда бозор ислоҳотларининг бошқа соҳаларида эришилган ютуқ ва камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Бундай ҳолатларнинг Ўзбекистонга хос хусусиятлари ҳам қараб чиқилди.

ЖИЗЗАХДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Жиззахда кичик ва ўрта бизнес соҳасида фаолият юритаётган тадбиркорларга назарий ва амалий ёрдам бериш мақсадида халқаро семинар ўтказилди.

Унда республикамиз олимлари билан бирга хорижий мамлакатлардан ташриф буюрган мутахассисларнинг «Ўзбекистонда кичик ва ўрта бизнес», «Бухгалтерия ҳисобининг асосий вазифалари», «Бизнес режаси — ютуқларнинг асосий гарови», «Рақобат, маркетинг ва агробизнес» мавзуларидаги маърузалари тингланди.

Семинар сўнгида олимлар тадбиркорларни қизиқтирган саволларга жавоб бериб, бизнесни ривожлантиришда тўпланган жаҳон тажрибалари, анъаналари тўғрисида маслаҳатлар берди.

ЯНГИЛИКЛАР кеча, бугун, эртага

«Халқ сўзи» ва «ЎзА» мухбирлари хабар қиладилар

«Адолат» нашриёти буюк соҳибқирон тўйига яна бир муносиб совға тайёрлади: ҳуқуқшунос А.Саидов ҳамда таниқли француз олими Люсьен Керен ҳамкорлиги самараси — «Амир Темур ва Франция» деб номланган китоб босмадан чиқди. Ундан Соҳибқироннинг Франция қироли Шарль олтинчи ва Кастилия қироли Генрих учинчи билан олиб борган ёзишмаларидан намуналар, шунингдек, Амир Темур ва темурийлар сулоласи тарихининг француз шарқшунослик мактаби томонидан ўрганилишига бағишланган мақолалар ўрин олган. Таниқли француз ва ўзбек олимининг буюк бобокалонимизнинг тарихда тутган ўрни ҳақидаги суҳбати —«Темурхонлик мулоқотлари» ҳам китобхонларда катта қизиқиш уйғотади.

ХАЛҚ БИРЛИГИ УЧУН

Ўтган йили тузилган «Халқ бирлиги» ҳаракати Марказий кенгашининг пленуми бўлди.

Унда республикамизда истиқлолга эришилган давр мобайнида ҳуқуқий ва демократик давлат қуриш учун катта ишлар амалга оширилгани ва уни бутун жаҳон тан олгани қайд этилди. Бу мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов тўғри сиёсий ва иқтисодий йўл танлаганининг далилидир.

«Халқ бирлиги» ҳаракати турли ташкилотлар вакиллари, ҳар хил ижтимоий гуруҳлар ва миллатларга мансуб одамларни бирлаштирган. Мазкур ҳаракатнинг мақсади Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлаш ва мамлакатимизда яшаётган барча халқларни шу йўлда бирлаштиришдан иборат.

Пленумда Россия Давлат Думасининг Беловеж шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги республикамиз манфаатларига зид қарорига муносабат билдирилган баёнотнома қабул қилинди.

УЧ КИШИ БИР МИЛЛИОН СЎМ ДАРОМАД КЕЛТИРАДИ

«Бўстонсувқурилиш» трестининг Беруний шаҳрида жойлашган хўжалик ҳисобидаги қурилиш бошқармаси жамоаси бундан икки йил муқаддам Султон Увайс тоғи этагидан шағал қазиб олишни бошлаган эди.

Натижа ёмон эмас. 1995 йилнинг ўзида бошқарма 1,2 миллион сўм даромад қилди. Аҳамиятлиси шундаки, тоғ этагида бор йўғи уч экскаваторчидан иборат жамоа меҳнат қилмоқда. Уларнинг бу йилги мўлжали 1,5 миллион сўм даромад олиш.

ФАҚАТ АНДИЖОН ЭМАС...

Жуда қисқа вақт мобайнида — бор йўғи уч ой ичида «Ўздунробита» Ўзбек-Америка қўшма корхонаси жамоаси Андижонда юқори қувватли уяли телефон алоқа станциясини қуриб, ишга туширди.

Энди фақат Андижон эмас, балки бутун Фарғона водийси аҳолиси жаҳонга машҳур «Моторола», «Эриксон», «Нокия», «Сони» ва «Мицубиси» каби хорижий фирмаларнинг радио телефон аппаратларидан фойдаланган ҳолда узоқ масофаларни дақиқаларда яқинлаштирадилар.

Наманганда санъат ва тиббиёт билим юртлари маъмурияти ташаббуси билан Амир Темур йилига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда Фарғона водийсидаги барча тиббиёт билим юртлари жамоалари иштирок этди.

Нурота туманидаги Қадоқ қишлоғида бичиш-тикиш цехи ва дурадгорлик устахонаси иш бошлади.

Тадбиркор Иброҳим Эшонқулов саъй-ҳаракати билан ташкил этилган мазкур кичик корхонада ўндан ортиқ хотин-қизлар ва тўрт нафар дурадгор меҳнат билан машғул. Уларга буюртма берувчилар сони кун сайин кўпаймоқда.

Учқудуқ шаҳрида ўтказилган республика кўчмас мулк биржаси Навоий филиалининг «Ким ошди» савдосига иккита уй-жой учун ер майдони, бешта савдо дўкони ва бошқа объектлар қўйилган эди.

Бошланғич баҳоси 1 миллион 308 минг сўмлик жами ўнта мулк 3 миллион 442 сўмга сотилди.

Гулистон туманида «Туғруқхоналар тизимини қайта ўзгартириш ва улар ишини такомиллаштириш» мавзуига бағишланган вилоятлараро семинар-кенгаш бўлиб ўтди.

Йиғинда сўзга чиққанлар ҳомиладор аёлларнинг саломатлигини назорат қилиш, кўз ёрган оналарнинг саломатлигини мустаҳкамлаш ва бу борада шаҳар ва туманлар раҳбариятининг олдида турган муҳим вазифалар тўғрисида тўхталдилар.

Самарқанд шаҳридаги «Кинап» ишлаб чиқариш бирлашмаси вилоят соғлиқни сақлаш стомотологик муассасалари билан ҳамкорликда республикамизда биринчи бўлиб стамотологик ойнача, шпитель, зонд каби ўн икки турдаги стомотологик асбоб-ускуна ва жиҳозлар ишлаб чиқармоқда.

УШБУ СОНДА:

2 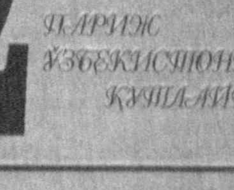 ПАРИЖ ЎЗБЕКИСТОННИ КУТМОҚДА

3 ЯНГИ МАВСУМ МУБОРАК!

4 ОРЗУЛАРДАН ТУҒИЛАР ГЎЗАЛ ҚЎШИҚЛАР

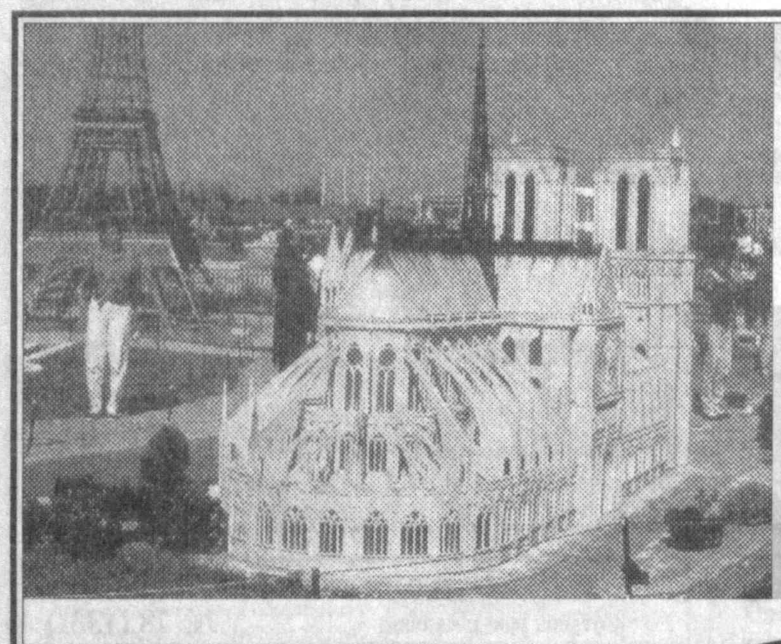

ПАРИЖ ЎЗБЕКИСТОННИ ҚУТЛАЙДИ

Президент Ислом Каримовнинг Францияга сафари икки мамлакат дўстлигини янада мустаҳкамлайди, халқларимиз ўртасидаги борди-келдини янада ривожлантиради. Ўзбеклар сўзи билан айтганда, меҳр-оқибат кучаяди.

• Расмий ташриф арафасида

ГЎЗАЛ ВА ЛАТОФАТЛИ ЮРТ

Франция Республикаси Ғарбий Европадаги энг йирик давлат, Майдони — 551.600 кв.км.ни ташкил этади. Аҳолиси — 57 млн. 526.000 киши. Мамлакат умумий ҳудудининг 3 дан икки қисми текисликлардан иборат бўлиб, 22 минтақа ва 96 департаментга бўлинади. Давлат раҳбари — Президент ҳисобланиб, у 7 йилга сайланади. Ҳозирги амалдаги Конституцияси 1958 йилда қабул қилинган. Миллий Кенгаш аъзолари 5 йил муддатга, сенат эса 9 йилга сайланади. Бироқ сенат аъзоларининг таркиби ҳар 3 йилда ўзгариб туради. Мамлакатда қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг барча соҳалари яхши ривожланган. Шу боис ҳам Франция умуммиллий маҳсулот ҳажми жиҳатидан энг ривожланган етти давлат орасида тўртинчи, жаҳонда эса олтинчи ўринни эгаллайди. Агар Францияни Шимолий Атланта блоки (НАТО) ва Европа Иттифоқига аъзо эканлигини ёки БМТнинг маориф, фан, маданият масалалари билан шуғулланувчи ЮНЕСКО ташкилоти ҳамда Европа Парламенти қароргоҳининг ушбу давлатда жойлашганлигини инобатга олсак, унда мамлакатни жаҳонда ўзига хос марказий ўринларда турганлигига амин бўламиз.

Шунингдек, Франция дунёдаги ядровий давлатлардан биридир. Бугунги кунда халқаро майдонда ҳал этилиши лозим бўлган турли масалаларда ҳам мазкур мамлакатнинг ўз ўрни бор. Зеро, биз 1995 йилнинг 14 декабрида имзоланган Париж битими собиқ Югославия ҳудудидаги биродаркушлик урушларига хотима ясалганлигини яхши биламиз.

Шу ўринда айтиш керакки, Франция қадим-қадимдан ўзининг гўзаллиги билан дунё аҳлини ром этиб келган, инсоният руҳи улуғворлиги ва тафаккур қудрати рамзига айланган юртдир. Жаҳонга Вольтер, Ренуар, Руссо, Золя, Бальзак сингари файласуф, олим, мусаввир ва ёзувчиларни етказиб берган улуғ мамлакатдир.

Республикамиз мустақилликка эришгандан кейин жаҳоннинг барча халқлари қатори Францияга ҳам кенг йўл очилди. 1992 йилнинг февраль ойида Ўзбекистон-Франция ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди. Ўша йилнинг июль ойида мамлакатимиз пойтахти Тошкентда Франция Республикасининг элчихонаси очилди. Агар Ўзбекистон-Франция муносабатлари тарихига чуқурроқ назар ташласак, буюк бобомиз Амир Темур давридаёқ ўзаро алоқаларни ўрнатишга ҳаракат қилинганлигининг гувоҳи бўламиз. Амир Темур ва Франция қироли Карл VI ўртасида ўзаро ҳамкорлик алоқалари ўрнатишга оид бир-бирларига юборган мактублар бўлиб, ушбу хатлар ҳозирда Парижда сақланмоқда. Ана шу ниятлар орадан 588 йил ўтгандан кейин амалга оширилди. Яъни 1993 йилнинг 27-30 октябрь кунлари Президентимиз Ислом Каримов расмий ташриф билан Франция Республикасида бўлди. Ташриф чоғида икки мамлакат ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқаларига асос солинади. Мамлакатимиз раҳбарининг ташрифи жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Президентимиз Франция собиқ Президенти (марҳум) Франсуа Миттеран ва бошқа раҳбарлар билан, шунингдек, бир гуруҳ ишбилармонлар билан учрашди. Елисей саройида янги Европанинг Париж ҳартиясига имзо чекди.

Шунингдек, ташриф чоғида Ўзбекистон-Франция республикалари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик соҳасидаги шартнома, бир қанча ҳукуматлараро шартномалар, жумладан, маориф, икки мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ўртасида ҳамкорлик қилиш бўйича ва яна кўплаб ҳужжатлар имзоландики, бу ҳужжатлар мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожланишида муҳим роль ўйнамоқда. Айни вақтда республикамиз Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан Франциянинг «Ром пулек» кимё фирмаси ўртасида, республика Алоқа вазирлиги билан Франциянинг Почта ва Телекоммуникация вазирлиги ўртасида амалий ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Кейинги йилларда вазирликлар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек, алоҳида ишбилармонларнинг икки мамлакат бозоридаги фаолиятлари ҳам юксалиб бормоқда. Айни пайтда Тошкентда ушбу мамлакатнинг бир қанча кўзга кўринган банкларнинг ваколатхоналари фаолият кўрсатмоқда. Республикамиз Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки «Креди Линоэ», «Сосветэ жюди», «Банк националь де пари», «Париба», «Креди коммерисаль де франс» сингари француз банклари билан ўзаро алоқалари кенгайиб бормоқда.

Франция Республикаси мамлакатимизга асосан турли хил озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмоли моллари, парфюмерия маҳсулотлари экспорт қилаётган бўлса, Ўзбекистон эса Францияга пахта, минерал ўғитлар, рангли металлар ва бошқа маҳсулотлар етказиб бермоқда. Икки мамлакат ўртасидаги ўзаро маҳсулот айирбошлаш ҳажми йилдан йилга ортмоқда: У 1992 йилда 260 млн. франкни ташкил этган бўлса, 1995 йилга келиб, салкам 70 млн. долларга етди. Шундан Ўзбекистон Францияга 50 млн. долларлик маҳсулот етказиб берган бўлса, Франция эса мамлакатимизга 16 млн. долларлик маҳсулот экспорт қилди. Сўнгги йилларда олиб борилган музокаралар натижаси ўлароқ Франциянинг яна 20 та фирмаси мамлакатимиз билан ҳамкорлик қилишга тайёрлигини билдирмоқда. Мамлакатларимиз ўртасида маданий, илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатларнинг имзоланганлиги туфайли бу соҳадаги алоқаларимиз ҳам кундан-кунга ривожланиб бормоқда.

Юртимизда француз фильмлари фестивали, Франция матбуотининг бугунги мавқеига бағишланган кўргазмалар очилди. Шунингдек, республикамизнинг Аброр Ҳидоятов номли театри артистлари Франциянинг нуфузли театрлари билан амалий алоқалар олиб бормоқда.

Икки мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларни янада ривожланишида Франциянинг собиқ Президенти (марҳум) Франсуа Миттераннинг 1994 йил апрель ойидаги мамлакатимизга ташрифи ҳам катта роль ўйнади. Ушбу ташриф чоғида икки мамлакат ўртасида фуқароларнинг эркин ҳаракати ҳақидаги битим ва ҳаво транспорти соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида декларация имзоланди.

Шу ўринда Париж шаҳрида жойлашган ЮНЕСКО ташкилоти билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари йилдан-йилга ривожланиб бораётганлигини алоҳида таъкидламоқ лозим. Буюк давлат арбоби ва моҳир саркарда Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини ва Бухоро ҳамда Хива шаҳарларининг 2500 йиллигини халқаро миқёсда кенг нишонлаш учун ушбу ташкилот махсус қарор қабул қилди. Яқинда Президентимизнинг Фармонига кўра, Ўзбекистон-ЮНЕСКО ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришдаги беқиёс хизматлари учун ЮНЕСКО бош директори Федерико Майор «Дўстлик» ордени билан мукофотланди. Амир Темур фаолиятини ўрганишдаги алоҳида хизматлари учун йирик француз олими, профессор Люьсен Карэн эса «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

Илгари хабар берганимиздек, шу йилнинг 21-24 апрель кунлари мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов расмий ташриф билан Франция Республикасида бўлади. Ташриф чоғида мамлакатимиз раҳбари Франция Президенти Жак Ширак ва бошқа расмий доира вакиллари билан учрашади. ЮНЕСКО сессиясида иштирок этади. Шунингдек, мамлакатимиз Президенти буюк бобомиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган халқаро тантаналарнинг очилиш маросимида иштирок этиши ҳам кутилмоқда.

Ушбу ташриф Ўзбекистон-Франция ўртасидаги ўзаро дўстона алоқаларни янги босқичга кўтаришда муҳим омил бўлиб хизмат қилиши, шубҳасиздир.

Қобилбек КАРИМБЕКОВ,
Абдуғаффор ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Халқ сўзи»нинг сиёсий масалалар бўйича шарҳловчилари.

БУГУНГИ ФРАНЦИЯ

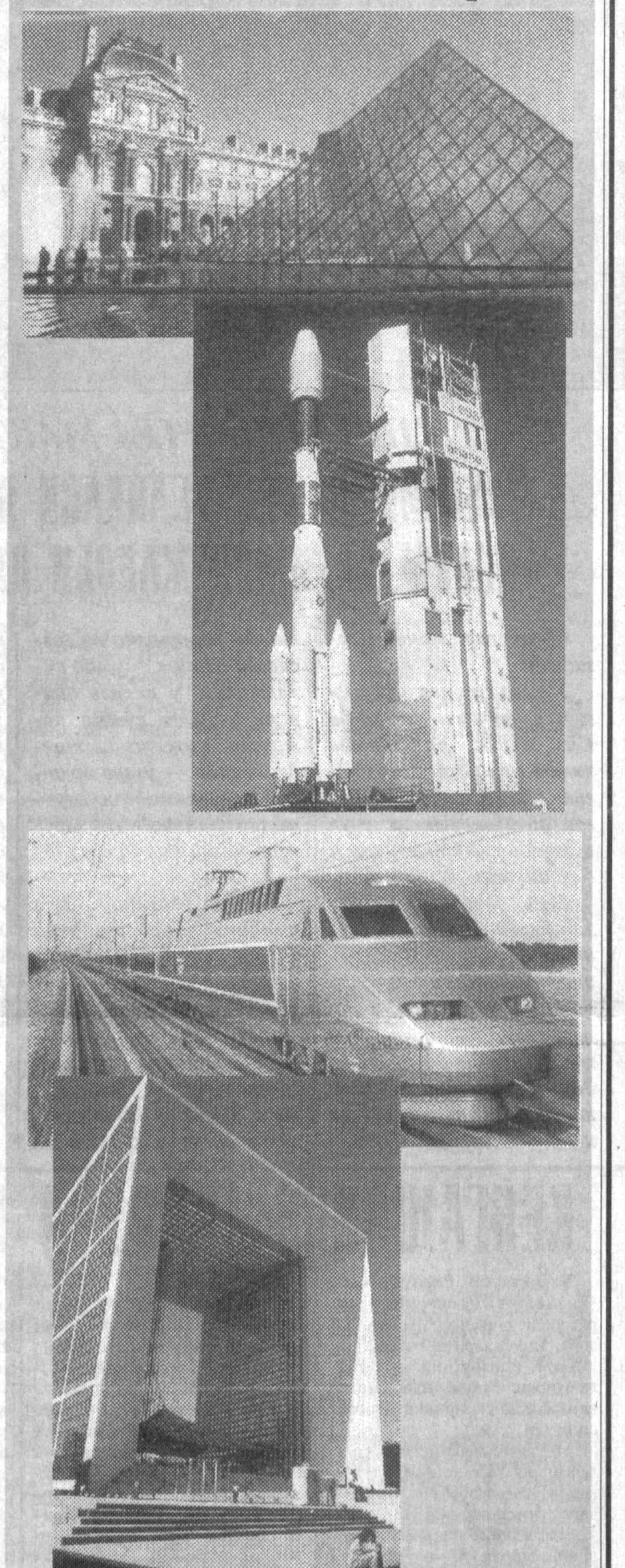

АМИР ТЕМУР: «АСЛЗОДА ВА МУЗАФФАР ДЎСТИМИЗ...»

XIV асрнинг охирларига келиб Амир Темурнинг ва у яратган қудратли давлатнинг шон-шуҳрати дунёга ёйилди. Европа қироллари бирин-кетин соҳибқиронга мактублар, унинг ҳузурига ўз элчиларини жўната бошлади.

Давлатлараро алоқалар ичида Франция билан бўлган муносабат алоҳида диққатга сазовордир. Париждаги Франция миллий кутубхонасида Амир Темурнинг Франция қироли Карл VI га йўллаган иккита хати ва Карл VI нинг Амир Темурга ёзган битта хати сақланмоқда.

Хатлар форсийда ва лотин тилида битилган.

Албатта, номани биринчи бўлиб франклар қироли Карл VI Валуа (1380-1422) жўнатди. Хатнинг мазмунига келсак Европа хавфсизлигини ўйлаган Карл VI Амир Темурга дипломатик муносабатлар ўрнатишни таклиф қилган кўринади.

Соҳибқирон Карл VI га ниҳоятда меҳр билан йўғрилган жавоб номасини жўнатди. Номанинг сўнгида шундай сатрлар бор: «...яна ҳазратлари, ўз савдогарларингизни биз томон юборсалар ва биз уларнинг ҳурмат-эътиборларини бажо келтирсак, уларнинг ҳурмат-иззатлари сақланса, уларга ҳеч ким зўрлик кўрсатмаса, зиён етказмаса. Чунки дунё савдогарлар билан ободдир. Элчилик ҳам ўрнатурмиз». Хатдан кўриниб турибдики, соҳибқирон Фарангистон қиролига ўзаро савдо-сотиқни ривожлантириш ва дипломатик муносабатлар ўрнатиш тарафдори эканлигини таклиф қилган.

Соҳибқироннинг Фарангистон қиролига ёзган иккинчи номаси анча кенг бўлиб, хатнинг бошланишида Карл VI ни жуда эъзозлаган. Нома қуйидаги сатрлар билан бошланади: «...бизким, Амир Темур Кўрагон сўзимиз. Аслзода ва музаффар дўстимиз қирол ҳазратларига, дунё учун беғоят фойдали, буюк жанглар ғолиби, малик ва султон, Фарангистон ва бошқа кўпгина халқларнинг қиролига саломлар йўллаймиз ҳамда осойишталик тилаймиз...»

Хатнинг охирида аввалги номаларда бўлгани каби «... икки эътиборли мамлакат ўртасида ўзаро борди келди» ва савдо-сотиқни ривожлантириш масалалари қўйилган.

Карл VIнинг Амир Темурга ёзган номасидан шу нарса сезилиб турибдики, соҳибқирон Европа билан ниҳоятда нозик дид ва усталик билан дипломатик алоқалар ўрнатишга интилган. Номада қуйидаги сатрлар бор: «... Ва, ниҳоят, сиз олий ҳукмдорнинг христиан мазҳабига мансуб фуқароларга нисбатан мурувватли бўлаётганингизни ҳам эшитдик, бунинг учун сизга ўз миннатдорчилигимизни баён этгумиздир. Биз ҳам сиз ҳазратларининг фуқароларига бундан ҳам зиёда мулозамат кўрсатишга ҳаракат қилурмиз».

Карл VI нинг эҳтиромига сабаб — Амир Темур ҳазратлари Турк султони Боязид II нинг ҳарамида сақланаётган асиралар — юнон ҳукмдорларининг қизлари Анжела, Каталина, Мария ва бошқа аслзода насроний европаликларни озод қилиб, ўз уйларига қимматбаҳо совға-саломлар билан жўнатиб юборган эди.

Амир Темур даҳоси вафотидан сўнг ҳам Францияда унут бўлиб кетмади, аксинча, тарихнавислиқда, адабиётда ҳазратнинг номи қайта-қайта тилга олинди, тимсоллари яратилди, оммалашиб кетди. 1895 йили Парижда Амир Темурнинг мўъжазгина олтин ҳайкали қўйилгани ҳам тарихий ҳақиқатдир. Соҳибқирон образини яратиш европалик ижодкорлар орасида Александр Македонский, Цезар, Наполеон образларини яратиш каби муқаддас бир ишга айланди.

Шуни алоҳида мамнуният билан тилга оламизки, ҳозирги кунларимизда ҳам Францияда Амир Темурга бўлган қизиқиш сўнган эмас. Профессор Люсьен Карен 1968 йил «Амир Темур салтанати» номи билан йирик монографиясини француз тилида эълон қилди.

Жан Поль Руннинг «Соҳибқирон Темур» асари 1989 йилда Парижда чоп қилинди.

Амир Темур ва темурийлар даври тарихи, маданияти ва санъатини Францияда оммалаштиришда «Ля Темуриди» журналининг маъсул муҳаррири Фредерик Брессанд хонумнинг хизматлари бениҳоядир.

Париж Соҳибқиронга кўп мартаба ўз таъзимини бажо келтирган. Булар орасида яна бир диққатга сазовори — Париж руҳини ўзига сингдира олган халқаро ЮНЕСКО ташкилоти Амир Темур даҳосини муносиб баҳолай олди. 1969 йили, совет тоталитар тузуми замонида Самарқандда «Темурийлар даври санъати ва маданияти»га бағишланган халқаро симпозиум айнан ЮНЕСКО раҳнамолигида ўтказилган эди. Коммунистик система қанчалик қаршилик қилмасин, дунёнинг кўзга кўринган шарқшунослари Амир Темур даврида юксак маданият, санъат ва илму фан ривожланганлигини эътироф қилдилар. Мана, иккинчи бор Парижда очиладиган Амир Темур даҳосига бағишланган халқаро симпозиум ҳам ЮНЕСКО раҳнамолигида бўлади.

Париж, ЮНЕСКО бир ҳафта Ўзбекистонни ўз бағрига олади. Бу олийжаноблик француз халқининг Амир Темур даҳосига, мустақил Ўзбекистон халқига ва унинг Президентига бўлган камоли-эҳтироми ва ҳурматининг инъикосидир.

Темур ШИРИНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институтининг директори, тарих фанлари доктори.
Амириддин БЕРДИМУРОДОВ,
шу институт докторанти.

ЗАВОД БУНЁД ЭТИЛМОҚДА

Бугунги кунда Бухородаги Қоровулбозор массивига йўли тушган киши йирик қурилиш иншоотига дуч келади.

Ҳозирда ушбу маконда улкан ёнилғи-энергетика мажмуи — Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи қурилиши жадаллик билан олиб борилмоқда. Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, мазкур иншоотни барпо этиш бўйича ўтказилган халқаро конкурсда француз лойиҳаси ғолиб, деб топилди.

Завод қурилиши бўйича тузилган лойиҳанинг фақатгина технология қисми 260 миллион АҚШ долларини ташкил этади. Бунёдкорлик ишлари бошланганига ҳали кўп вақт бўлмаган бўлса-да, ҳозирда бу ерда кўркам шаҳарча қурилди. Равон йўллар ва ётоқхона бунёд этилди. Газ ва ичимлик суви келтирилди.

Ушбу иншоот яқин келажакда мамлакатимизнинг энергетика мустақиллигини таъминлаш имконини бериши шак-шубҳасиздир.

ЮНЕСКОНИНГ ЭЪТИРОФИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг таълим, фан ва маданият билан шуғулланадиган ихтисослашган ташкилоти — ЮНЕСКО билан Ўзбекистон ўртасида яқин алоқалар ўрнатилган.

БМТ тизимида ЮНЕСКО «ғоялар лабораторияси», уларни ҳаракатга келтирувчи куч, бутун жаҳон ҳамжамияти ва ҳар бир давлат фойдалана олиши учун илғор тажрибани кенг тарқатадиган ташкилот сифатида ноёб нуфузга эга.

ЮНЕСКОнинг ёш мустақил давлатларга уларнинг таълим ва фанни ривожлантириш миллий сиёсатини ишлаб чиқишига, уларнинг ўзига хос маданиятини қайта тиклашига, оммавий ахборот воситалари соҳасида ўзига хос тизимларни барпо этиш тамойилларини белгилашга кўмаклашишга қаратилган фаолияти жаҳонда кенг эътироф этилмоқда.

1995 йил октябрь-ноябрь ойларида бўлиб ўтган ЮНЕСКОнинг 28- Бош Ассамблеяси ҳазрати Амир Темур таваллуд топган кунларининг 660 йиллигини бутун дунё миқёсида нишонлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу бобокалонимизнинг жаҳон фани ва маданиятига, меъморчилиги ва санъатига, Шарқ цивилизацияси ва тараққиётига қўшган улкан ҳиссаларининг тан олиниши демакдир. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов ташаббуслари билан Парижда ЮНЕСКО қароргоҳида «Темурийлар даврида фан, маданият ва таълим равнақи» мавзуида маданият ҳафталиги ўтказилиши мўлжалланган. Президентимиз ташаббусини ЮНЕСКО Бош директори Федерико Майор якдиллик билан қўллаб-қувватлади.

Ф. Майор ўз фаолиятида жаҳон маданияти, таълимнинг самарадорлиги, фан тараққиёти, халқлар ва инсонлар тинчлигига алоҳида эътибор беради. У «тинчлик — биз инсонлар ўз инсоний вазифамизни адо этишимиз учун асосий шартдир» — дейди. Ўзбекистондаги бағрикенглик, миллатлараро тотувлик, сиёсий барқарорлик, туб демократик ислоҳотлар, юртбошимизнинг миллий маънавиятимизни, улуғ авлод-аждодларимизнинг номларини тиклаш борасида олиб бораётган оқилона сиёсатлари ЮНЕСКОнинг дастурларига ва унинг Бош директори фаолият фалсафасига ҳамоҳангдир. Шунинг учун ҳам Ф. Майор Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қарайди, учрашув ва суҳбатларда ўзбек халқининг қадимий тарихи, маданияти ва санъати бойлигидан, буюк алломаларимизнинг жаҳон хазинасига қўшган ҳиссасидан ҳайратини яшира олмайди.

Ф. Майор Президентимиз И. Каримовга хатида шундай деб ёзади: «Самарқанд, Бухоро ва Хивага қилган сафарим ҳаётимдаги ҳаяжонли дамларим бўлди. У ерлар эртаклардаги каби афсонавий ва тарихий жойлардир.

Мен Ипак йўли шу жойлардан ўтиб, маданиятлар ва динларнинг бир-бирига кириб келишига ва Шарқ билан Ғарбнинг мулоқотига кўмаклашганини тасаввур этишга ҳаракат қилдим. Мен борган жойлар инсоният тақдирлари чорраҳалари ўтган буюк шаҳарлар эди.

Ҳозир биз тарих билан ҳисоблашган ҳолда, Ипак йўли тинчлик ва мулоқот йўли сифатида хизмат қилишни давом эттиришга кўмаклашмоғимиз лозим».

Инсоният маданияти тарихида Ўзбекистон муҳим ўрин эгаллайди. Маданий ва маънавий меросга бой заминимиз фақат Марказий Осиёдагина эмас, бутун дунёдаги ижтимоий жараёнларга ҳам таъсир ўтказиб келган. Ўзбекистон ўз давлат мустақиллигини эълон қилиб, ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларида туб демократик ислоҳотларни амалга оширар экан, фан, таълим ва маданият соҳасида ҳам ўз истиқлол ва тараққиёт йўлини белгилаб олган.

Ҳали мамлакатимиз истиқлолга эришгунга қадар ҳам, ЮНЕСКО Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қарар эди. Бу обрўли халқаро ташкилот ўзбек халқининг жаҳон маданияти хазинасига қўшган улкан ҳиссасини ҳисобга олиб, буюк қомусий алломалар Абу Райҳон Беруний ва Абу Али ибн Сино таваллудларининг 1000 йилликларини, азим шаҳар Тошкентнинг 2000 йиллигини нишонлаган эди.

Асримизнинг 60-йилларидан бошлаб ЮНЕСКО кўп жилдлик «Марказий Осиё цивилизацияси тарихи» номли йирик халқаро тадқиқот олиб бормоқда ва шу кунга қадар шу номли китобнинг икки жилди нашр қилинди. Бу асарни ёзишда таниқли ўзбек олимлари ҳам иштирок этганлар ва этмоқдалар. Асарнинг нашрга тайёрланаётган тўртинчи жилдида Амир Темур салтанати ва темурийлар даври тарихи, маданияти, санъатига катта ўрин берилган.

Ўзбекистон билан ЮНЕСКО ўртасидаги муносабатлар мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг янги босқичга кўтарилди. 1993 йил 29 октябрда Ўзбекистон ЮНЕСКОнинг тўлақонли аъзоси бўлди. Ўша пайтдаёқ ЮНЕСКО дастурига буюк мунажжим ва давлат арбоби Муҳаммад Тарағай Улуғбек таваллудининг 600 йиллигини нишонлаш таклиф қилинди.

Буюк аллома Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллик таваллуд саналари ЮНЕСКОнинг Париждаги қароргоҳида юксак даражада нишонлангани Ўзбекистон билан ушбу ташкилот ўртасидаги ҳамкорликнинг янги асосдаги ривожини бошлаб берди. Бу тадбир бобокалонимиз ҳазрати Амир Темур муборак байрамларининг бошланиши, дебочаси деса бўлади.

Ўзаро ҳамкорлигимизнинг самарали бўлишида Ўзбекистон Республикасининг ЮНЕСКО ишлари бўйича миллий комиссиясининг тузилиши муҳим қадам бўлди.

1995 йили август ойида ЮНЕСКО Бош директори Ф. Майорнинг Ўзбекистонга расмий ташрифи, унинг Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов билан музокаралари ва Ўзбекистон билан ЮНЕСКО ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандумнинг имзоланиши, Самарқандда ЮНЕСКОнинг Марказий Осиё тадқиқотлари халқаро институтининг очилиши ўзаро муносабатларимизни янада юқори поғонага кўтарди ва ҳамкорлигимиз соҳаларини кенгайтирди.

ЮНЕСКО Бош Ассамблеясининг 28-сессиясида Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг биринчи бор қатнашиши, Амир Темур таваллуд топган куннинг 660 йиллигини, Бухоро ҳамда Хива шаҳарларининг 2500 йиллигини нишонлаш ҳақидаги қарорларнинг ҳамда Марказий Осиё мамлакатлари учун махсус дастурнинг қабул қилиниши мустақил Ўзбекистонимизнинг жаҳон ҳамжамияти орасида тобора ўсиб бораётган нуфузининг тасдиғи бўлди. Шу маънода Ф. Майор таъкидлаганидек, «1995 йилда Ўзбекистон ЮНЕСКО учун энг йирик кашфиёт бўлди».

Буюк бобокалонимизнинг 660 йиллик байрам тантаналарида марказий ўринни «Темурийлар даврида фан, маданият ва таълим равнақи» номли маданият ҳафталиги эгаллайди. Ҳафталик доирасида Амир Темур ва темурийлар сулоласининг илмий-маданий мероси ҳақида тарихий кўргазма, мустақил Ўзбекистоннинг ҳозирги замон тасвирий санъати намоёндалари асарларининг энг яхши намуналари кўрсатилади. Бундан ташқари кўп асрлик анъаналарга бой ўзбек миллий амалий санъати вакиллари ўз ижодларини бевосита намойиш этадилар. Ўзбекистон санъат усталари ўзларининг сержило куй ва қўшиқлари билан қатнашадилар.

Жаҳон темуршунос олимларининг халқаро илмий анжумани ЮНЕСКОнинг маданиятлараро дастурининг директори Дуду Дьен, 1987 йили Францияда ташкил этилган «Темурийлар даври тарихи ва санъатини ўрганиш ва француз-ўзбек маданий алоқалар уюшмаси»нинг раиси профессор Л. Керен ва шу уюшма бош котиби Ф. Бопартюс-Брессан хоним ва Ўзбекистон Фанлар академияси олимлари билан бирга тайёрланди. Анжуманда қатнашиш истагини йирик темуршунос олимлар билдирдилар. Анжуман иштирокчилари маърузаларининг қисқача баёни тўпламини Ўзбекистон Республикасининг Франциядаги элчихонаси академик Э. Ртвеладзе билан биргаликда тайёрлади ва француз тилида Парижда чоп этилади.

Ҳақиқатан ҳам, ЮНЕСКО Котибияти Амир Темур таваллуди 660 йиллиги анъаналарига катта эътибор бермоқда. Жумладан, ЮНЕСКО «Ипак йўли — мулоқатлар йўли» халқаро илмий экспедициясининг координатори сенегаллик Дуду Дьеннинг Темур тўғрисидаги қуйидаги сўзлари эътиборга лойиқдир: «Темур ниҳоятда серқирра, фаолияти мураккаб сиймо, улуғ зот. У, бир томондан, дунёни титратган жаҳонгир, иккинчи томондан, дунё авлодларини маънавий, моддий қарздор қилган буюк инсон! Тарихда буюк саркардалар кўп бўлган. Борди-ю, француз саркардаси Наполеон билан Темурни қиёслайдиган бўлсак, иккинчиси биринчисидан ўн чандон устун туради. Наполеон жаҳонгир бўлиб, борган жойларини вайрон этиб, қурилишларга кам эътибор берган бўлса, Темур ўз даврининг буюк саркарда-фотиҳи сифатида кўп ерларни босиб олди, аммо босиб олган жойларидаги энг яхши усталарни, олиму фозилларни ўзи билан бирга олиб бориб, бебаҳо бинолар билан кўпгина гўзал шаҳарларнинг безагига безак, кўркига кўрк қўшди».

Бир сўз билан айтганда, шубҳасиз, Париждаги байрам тадбирлари улуғ давлат арбоби, моҳир саркарда, буюк бунёдкор, фан, маданият, санъат ва таълим ҳомийси бўлмиш соҳибқирон Амир Темурнинг жаҳон маданияти, санъати, фани, илмига, хусусан, Шарқ цивилизациясига қўшган улкан ҳиссасини ва ёш мустақил Ўзбекистонимизнинг нақадар чуқур маънавий илдизларга эга эканлигини ва тобора ошиб бораётган халқаро нуфузини дунёга яна бир бор намоён этади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти айтганидек, «Биз ЮНЕСКОни Ўзбекистоннинг маданий ва маънавий бойликларидан жаҳонни, ўз навбатида дунё маданияти билан халқимизни таништирадиган обрўли ташкилот деб биламиз».

Акмал САИДОВ,
Ўзбекистон Республикасининг ЮНЕСКОдаги доимий вакили.

АССАЛОМ, ФУТБОЛ!

(Давоми. Боши 1-бетда).

Пойтахтдаги бутунлай қайта қурилаётган «Пахтакор» стадиони эса чемпионат довондан ошганидан сўнг футболчиларни қабул қилади. Умуман, футболчилар ҳамда футболга содиқлиги билан ўйинчилар маҳоратига ижобий таъсир қиладиган мухлислар учун ҳозир ҳамма зарур шароит яратилган. Футболчиларимиз бунга жавобан олий лиганинг 16 клуби ва биринчи лиганинг 27 клуби иштирок этадиган бешинчи миллий чемпионат ўйинларида ҳам, халқаро учрашувларда ҳам яхши ўйин кўрсатиб, мухлисларини хурсанд этишади, деб умид қиламан.

Бу йил Ўзбекистон миллий терма командаси Осиё кубоги учун саралаш мусобақаларида Тожикистон командаси билан учрашади. Биринчи ўйин Душанбе шаҳрида 8 май куни бўлади. Жавоб матчи эса 19 июнда Тошкентда ўтади. XII Осиё ўйинларининг чемпиони бўлган миллий терма командамиз учун бу учрашувларда ғалаба қозониш нақадар муҳимлиги равшан: командамиз ғолиб бўлса, Осиё кубоги учун мусобақаларнинг навбатдаги босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

Фарғонанинг «Нефтчи» командаси Осиё мамлакатлари чемпионлари кубоги учун саралаш ўйинларида Душанбенинг «Помир» командаси билан учрашади. Наманганнинг «Навбаҳор» командаси эса Осиё кубок эгалари кубоги учун саралаш мусобақаларида қатнашади. Осиё чемпионатининг иккита саралаш мусобақасида республика ёшлар терма командаси иштирок этади.

Хуллас, бу йил мухлислар кўп ва қизиқарли ўйинларни томоша қиладилар. Футболчиларимиз қизиқарли ўйин кўрсатиб, мухлисларни хурсанд қилишлари, спорт маҳоратларини намойиш этишлари учун ҳамма имконият мавжуд. Бундан ташқари, бу йилги мавсум футболчиларимиз учун 1998 йилда Францияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатига жиддий тайёргарлик бўлади.

1997 йилда мамлакатимиз миллий терма командаси биринчи марта жаҳон чемпионатининг саралаш мусобақаларида иштирок этади. Командамиз Яман, Камбоджа ва Индонезия футболчилари билан учрашади. Кураш осон бўлмайди — жаҳон чемпионатида Осиё мамлакатларидан атиги учта команда иштирок этади. Шу учта йўлланма учун қитъадаги 36 мамлакат футболчилари курашадилар.

Футболчилар ва футбол мухлисларини олий ва биринчи лига командалари ўртасида футбол бўйича Ўзбекистон бешинчи миллий чемпионати очилиши билан табриклар эканман, бу чемпионат давлатимиз мустақиллигининг беш йиллигига ҳамда буюк саркарда ва давлат арбоби Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланишини эслатиб ўтмоқчиман.

Республикамиз Президенти ва ҳукуматининг катта ғамхўрлигига жавобан яхши, чиройли ўйинлар кўрсатиб, юксак спорт натижалари билан халқимизни қувонтириш, унинг мустақил давлатимиз билан фахрланиш туйғусини мустаҳкамлаш футболчиларимизнинг бурчидир.

Светлана ТЕН,
ЎзА мухбири.

ТЎПУРАРЛАР БАҲСИДА

Ўтган тўрт чемпионат якунига кўра тўпурарлар баҳсида «Навбаҳор» ҳужумчиси Олег Шацких 64 та тўп киритган ҳолда пешқадамлик қилаяпти.

Иккинчи ўринни «Пахтакор»нинг ярим ҳимоячиси Равшан Бозоров эгаллаб турибди. Унинг ҳисобида 63 тўп бор. Рустам Дўрмонов («Нефтчи») эса Равшандан беш тўп орқада қолаяпти. Бу ўйинчилардан қайси бири олдинга чиқиб олишини мавсум якуни кўрсатади. Улар сафига Фурқат Эсонбоев (52 тўп), Шуҳрат Мақсудовни (46 тўп) ҳам қўшиш мумкин. Улар бу йил «Сўғдиёна» ва «Пахтакор» жамоалари сафида майдонга чиқишади.

ҲАКАМЛАР ҚАНЧА ҲАҚ ОЛАДИ?

Олий лига жамоалари ўртасидаги чемпионат ўйинларини бу йил тўрт нафар ФИФА ҳаками, тўрт нафар ФИФА лейнсмани, саккиз нафар республика тоифасидаги ҳакам, икки нафар биринчи тоифадаги ҳакамлар бошқариб боришади.

Бош ҳакамга бир учрашув учун 5000 сўм, ёрдамчи ҳакамларга 1500 сўмдан, учрашув инспекторига эса 2000 сўм ҳақ тўланади.

ЯНГИ МАВСУМ МУБОРАК!

У КЎПЛАБ ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВЛАРНИ ВАЪДА ҚИЛАЯПТИ

Мана, ниҳоят юз минглаб футболсеварлар орзиқиб кутган навбатдаги футбол мавсуми бошланадиган дақиқалар ҳам етиб келди. Бугун мамлакатимизнинг етти шаҳрида Ўзбекистон V миллий чемпионатининг байроқлари кўтарилади ва стадионларда юртимиз мадҳияси янграйди. Кишилар қалбини тўлғонтираётган баҳор завқига ҳамоҳанг футбол байрами бошланади. Мутахассисларнинг эътироф этишича бу йилги чемпионат ўйинлари ҳар йилгига нисбатан қизиқарли ўтиши, кескин курашларга бой бўлиши кутиляпти. Зеро, бунинг учун йилнинг бошидаёқ ҳар томонлама катта замин яратилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, футбол мутахассислари, ўйинчилар, мураббийлар каби кўп минг сонли мухлислар ҳам Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарорини катта қувонч билан кутиб олишди. Футбол тизимида катта бурилиш ясалиб, у ҳақиқий профессионал фаолиятга ўтди ёки бу йўналишда шакллантириш ишлари давом этаяпти. Унинг дастлабки натижалари юз кўрсатди. Айни кунда қайси бир вилоятга боринг, қайси бир жамоа фаолияти билан қизиқинг, улар профессионал клублар асосидаги тизимга дастлабки қадамни қўйишганининг гувоҳи бўласиз. Олий ва биринчи лига жамоалари иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди. Ҳар бир жамоанинг ўз муассислари ва ҳомийлари мавжуд. Энди клубларимиз иқтисодий танглиқдан тамоман халос этилди. Уларда маблағ йўқлиги муаммоси бўлмайди. Стадионларда, клубларнинг ўқув-машғулот базаларида катта таъмирлаш ишлари бажарилди ва футболимиз равнақи учун барча шарт-шароитларни муҳайё этиш ишлари яна давом эттириляпти. Бу эзгу ишлар аввалги йиллардаги каби шу бугунги кунга ёки маълум қисқа даврга мўлжалланган эмас, балки у ўтган йиллардаги ишлардан тубдан фарқ қилади.

Вазирлар Маҳкамасининг футбол тўғрисидаги қароридан келиб чиқиб, ҳар бир вилоят ҳокимлиги ўз қарорини қабул қилган. Уларда футболимиз келажагини белгиловчи болалар ва ўсмирлар футболини профессионал асосда қайта шакллантириш, истиқболга замин ҳозирлаш ишларига катта аҳамият берилган. Хуллас юртимизнинг футболга мутасадди раҳбарлари халқ севган ушбу спорт турининг равнақи учун ҳукумат қандай ишларни амалга ошириши лозим бўлса, бу йўлдаги барча муаммоларни бартараф этиб, ҳамма қулайликларни яратаяпти. Энди ҳамма гап футболчилару, мураббийларда қолаяпти. Ўйлаймизки, улар бу масъулиятни чуқур ҳис этадилар ва футболимизнинг жаҳон майдонига чиқиши учун бор билим ва маҳоратларини ишга солишади. Футболимиз равнақи юртимиз нуфузига мос бўлиши йўлида юксак ватанпарварлик руҳида жонкуярлик кўрсатишади.

Албатта, ҳар бир футбол мухлисининг навбатдаги мавсум олдидан жамоаларнинг имконияти ҳақида ўзига хос тушунчаси, чемпионат якуни тўғрисида башорати бўлади. Шундай бўлса-да, улар матбуот нашрларини титкилаб, мутахассисларнинг бу борадаги фикрларига эҳтиёж сезади. Оддий футбол мухлислари сифатида бизнинг таҳририят ходимларининг фикрича, бу йил чемпионлик учун кураш МҲСК, «Нефтчи», «Пахтакор», «Навбаҳор» жамоалари ўртасида бориши кутиляпти. Бундай хулосага келишимизга ва МҲСК жамоасини биринчи навбатда таъкидлаб ўтишимизга сабаб шуки, IV миллий чемпионатнинг «кумуш» медали соҳиби бўлган бу клуб ўтган йилги ўйинчиларини деярли сақлаб қолди. Фақат дарвозабон А.Беляков «Навбаҳор»га, А.Бозоров «Нурафшон»га, Н.Ҳасанов эса бошқа бир жамоага (унинг «Нефтчи» таркибида пайдо бўлиши кутиляпти) ўтди.

Лекин улар ўрнини Малайзиядан қайтиб келган терма жамоамиз аъзоси Р.Абдуллаев ва бир қатор умидли ёшлар тўлдиришдики, бу жамоа Ўзбекистон кубоги учун дастлабки босқич баҳсларида ҳам кўтаринки руҳда тўп суриб, юқори савияли ўйин кўрсатди.

«Нефтчи» жамоасидан мавсум арафасида бир қатор ўйинчилар кетишган эди. Кеча республика футбол федерациясида ўтказилган мавсум олди матбуот конференциясида маълум бўлдики, кўпчилик мухлисларга яхши таниш бўлган Сергей Лебедев яна «Нефтчи»га қайтган. Шунингдек, айнан Фарғонада тўп суриб, ном қозонган истеъдодли ҳужумчи Рустам Дўрмонов ҳам бу йил «Нефтчи» таркибида майдонга чиқади. Қолаверса, ўтган йилиёқ Фарғонанинг етакчи клуби истеъдодли ёшлардан иборат ўзининг бой захирасига эга эканлигини намойиш этган эди. Бу йил ана шу ёшларнинг янада маҳорат кўрсатиши ва жамоанинг совринлар учун кураш олиб бориши кутиляпти.

Башорат борасида мутахассисларнинг фикри бизникидан бироз фарқ қилади. Олий лига жамоаларида бош мураббийлик қилаётган 8 нафар (МҲСК, «Навбаҳор», «Дўстлик», «Янгиер», «Динамо» (С), «Трактор», «Динамо» (У), «Маъшал») тренер ўртасида ўтказилган сўров натижасига кўра бешинчи миллий чемпионатда юқори ўринларни қуйидаги жамоалар эгаллашади: МҲСК, «Навбаҳор», «Нефтчи», «Пахтакор», «Нурафшон».

Албатта, бу башоратлар нисбий. Ҳақиқий ғолибни майдондаги учрашувлар кўрсатади. Қолаверса, футболда «тўп юмалоқ» деган ақида мавжуд. Ҳозирда ўртамиёна жамоа сифатида кўринаётган «Дўстлик» клуби ҳам чемпион бўлиши эҳтимолдан холи эмас. Халқимизда «жўжани кузда санайдилар» деган нақл бор. Бизнинг мақсадимиз эса мухлисларни газетага жалб этиш, холос. Таҳририятимиз йил давомида ҳар тур учрашувлардан сўнг шарҳлар бериб боришни режалаштирган. Бу шарҳларнинг ранг-баранг, мухлисларни қониқтирадиган тарзда бўлиши учун таниқли спорт шарҳловчиларини йил давомида газетамизга жалб этиб боришни мўлжаллаганмиз. Ўз навбатида Сиз мухлислардан газетамизни кузатиб боришни ва фикр-мулоҳазаларингиз билан бизга кўмак бериб боришингизни сўраймиз. Сиз азиз футбол мухлисларини янги мавсум билан табриклаймиз, у сизларга маънавий озиқа, олам-олам завқ-шавқ бағишлашини тилаймиз!

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи»нинг спорт шарҳловчиси.

"Би-Эл-Моторс" қўшма корхонаси

BI-EL-MOTORS

таклиф қилади:

- *электродвигателлар:*
  - *3 фазали 4АМ80 типидаги;*
  - *1 фазали 4АМАТ80 типидаги;*
  - *центрофуга аппаратлари ва кир ювиш машиналарига мўлжалланган ДАО, ДАСМ типидаги;*
- *150, 200, 300, 400 мм ҳажмдаги ВТ-9 асбоцемент қувурлари;*
- *ЭЦВ типидаги чўкма насослар;*
- *дераза ва дўкон пештахтасига мўлжалланган ва шунингдек, пардоз берилган ойналар;*
- *автомобиллар учун радиатор ва иситгичлар.*

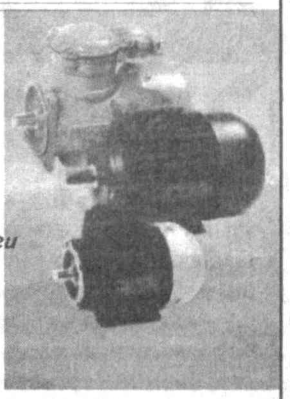

Жаноб тадбиркорлар, шошилинг!
Биздаги нархлар энг арзон.

Тел.: (3712) 48-29-42, 48-28-74.
Факс: (3712) 48-19-20.

Тошкентда жойлашган омбордан улгуржи ва чакана савдо йўли билан

Туркиядан келтирилган оқ рангли эмаль, девор қоғози (обои), писта ёғи, енгил автомобиллар шиналари - R 13/155, 13/165, 13/175 (Германия, Франция ва Австрия маҳсулоти) ва гиламлар.

сотилади.

Маълумот учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:
Тошкент ш., А.Тўқай кўчаси, 30а-уй, 1-кв.
Мўлжал: "Болалар дунёси" магазини қаршисида.
Телефон: (3712) 56-36-55.

ҚИСҚА МУДДАТЛИ ДАВЛАТ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ 21002UMFS - РАҚАМЛИ ЧИҚАРИЛИШИНИ ЖОЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўртасида 1996 йил 26 мартда тузилган 1-сонли шартномага биноан 1996 йил 24 апрелда қисқа муддатли давлат облигацияларининг иккинчи чиқарилишини сотиш бўйича кимошди савдоси ўтказилишини эълон қилади.

а) Чиқарилиш рақами: 21002UMFS;
б) Чиқарилиш ҳажми: 750 000 000 (етти юз эллик миллион) сўм;
в) Облигациянинг номинал қиймати 1000 (бир минг) сўмни ташкил этади;
г) Облигациянинг қоплаш муддати: 1996 йил 24 июль;
д) Ўзбекистон Республикасининг резидентлари бўлган ҳуқуқий шахслар облигацияларни сотиб олиши мумкин;
е) Рақобатдош бўлмаган талабномаларнинг максимал миқдори ҳар бир дилер рақобатдош талабномаси ҳажмининг 30 фоизидан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Кимошди савдоси 1996 йил 24 апрель куни соат 10.00 да Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳ кўчаси 6-уйда ўтказилади.

Облигацияларнинг мазкур чиқарилишини харид қилишни хоҳлаган ва чиқарилган облигацияларнинг шартларига мувофиқ, ушбу ҳуқуққа эга бўлган шахслар ва ташкилотлар қуйида келтирилган дилер - банкларнинг исталганига мурожаат қилишлари мумкин.

Тартиб рақам	Дилер	Манзили, телефон рақами
1	Ўзсаноат-қурилиш банки	Тошкент ш., А.Тўқай кўч. 3-уй. тел. 33-24-86, 36-14-77
2	Миллий банк	Тошкент ш., Охунбобоев кўч. 23-уй тел. 33-78-17
3	Ўзпахтабанк	Тошкент ш., Муқимий кўч. 43-уй тел. 78-10-94, 77-91-66
4	Халқ банки	Тошкент ш., Қатортол кўч. 46-уй тел. 78-29-45, 78-29-81, 78-82-14
5	Ғаллабанк	Тошкент ш., Лохутий кўч. 36-уй тел. 36-16-17
6	«Турон» банки	Тошкент ш., Навоий кўч. 44-уй тел. 42-23-85
7	Ўзприватбанк	Тошкент ш., Амир Темур кўч. 24-уй тел. 34-64-88
8	«Ипак йўли» банки	Тошкент ш., Фарҳод кўч. 12-а уй тел. 76-89-73
9	Тошкент уй-жой жамғарма банки	Тошкент ш., Ўзбекистон шох кўч. 16-а уй тел. 45-62-39, 45-54-45
10	Алоқабанк	Тошкент ш., Толстой кўч. 1-уй тел. 36-10-21
11	Трастбанк	Тошкент ш., Навоий кўч. 7-уй тел. 41-01-10
12	Ўзгеолбанк	Тошкент ш., Т.Шевченко кўч. 11-уй тел. 56-19-20
13	Тошкент агроқурилиш банки	Тошкент ш., Халқлар Дўстлиги кўч. 11-а уй тел. 77-27-55
14	Андижонбанк	Андижон ш., Бобур шох кўч. 85-уй тел. 45-33-69 (Тошкент), 4-36-88 (Андижон)

БИЛДИРИШНОМА

"Савдогарбанк" Навоий филиали Янгирабод бўлимидан берилган қуйидаги векселлар яроқсиз ҳисоблансин:

Серияси	Тартиб рақами	Қиймати
АХ002	0003308	100000
АХ002	0002779	50000

Жами 150000 (бир юз эллик минг) сўмлик.

"Савдогарбанк " Бошқаруви.

"АЗИЯ ОЙЛ-ЭКОГЕОТ" БИРЛАШМАСИ

пул ўтказиш йўли билан ***юқори сифатли ВЕ-95 (Финляндия маҳсулоти) А-76 (Қозоғистон Респ. маҳсулоти) маркали бензинларни чекланмаган миқдорда сотади.***

Ёқилғи қуйиш ва маҳсулотингизни сақлаб бериш хизмати ҳам кўрсатилади.

Шунингдек, юк ва енгил автомобиллар учун баллонлар, аккумуляторлар харид қилишингиз мумкин.

Ҳурматли тадбиркорлар, хусусий ЁҚШ лари бошлиқлари, фурсат ва омадни қўлдан бой бермай десангиз биз билан ҳамкорлик қилинг!

Манзил:
Тошкент ш., Пушкин кўчаси-59, "Средазцветмет" институти биноси, 1-қават.
Тел.: 68-56-41, 68-16-41, 36-00-45.

«Бағдоддонмаҳсулотлари» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти барча акция эгалари диққатига!

Жамиятнинг 1995 йил молиявий - хўжалик фаолияти бўйича умумий йиғилиши 1996 йил 27-апрель куни соат 10.00 да бошланади.

Кун тартибидаги масалалар:

1. *Жамиятнинг 1995 йил молиявий -хўжалик фаолияти бўйича ҳисоботи.*
2. *Тафтиш ҳайъати ҳисоботи.*
3. *Бошқа масалалар.*

"Тошкент" РФБсида 1996 йил 16-18 апрель куни ўтказилган якунлари.

N	Ҳиссаадорлик жамияти	Вилоят	Миқдори	Сотилган баҳоси	Сотилган суммаси
1	Осиёсаёхтранс:	Тошкент шаҳри	22624	150	3393600
2	Баққоллык	Қорақалпоғистон Респуб.	1850	500	925000
3	Карабайлы гуриш заводи	Қорақалпоғистон Респуб.	738	500	369000
4	Касби Дори-Дармон	Қашқадарё	72	100	7200
5	Қарши такси	Қашқадарё	100	500	50000
6	Косон - 92	Қашқадарё	276	500	138000
7	Тошкентканопсаноатсотиш	Тошкент шаҳри	435	860	374100
8	Зарафшон Агрокимёхизмат	Самарқанд	1287	1050	1351350
9	Садоқат	Самарқанд	261	1100	287100
10	АТП - 16	Самарқанд	1200	950	1140000
11	Трест N 12	Тошкент шаҳри	17478	120	2097360
12	Анзис	Андижон	2731	746	2037326
13	Саховат	Фарғона	56	880	49280
14	ДОС - 5	Бухоро	2632	200	526400
15	Узэлектротаъмирлаш	Бухоро	162	750	121500
16	АТП - 61	Бухоро	822	450	369900
17	Ромитан пахта тозалаш	Бухоро	3216	750	2412000
18	Бухоро дон	Бухоро	1860	1050	1953000
19	Хуршид	Самарқанд	400	950	380000
20	Самарқанд буровой инструмент	Самарқанд	1500	1025	1537500
21	ТСМХ	Тошкент шаҳри	400	897	358800
22	ТСМХ	Тошкент шаҳри	330	897	296010
23	Деновнон	Сурхондарё	155	100	15550
	ОДДИЙ АКЦИЯЛАР		60 585		20 189 976

Тиббиёт корхоналари ва дори-дармон бошқармаларининг раҳбарлари диққатига!!!

Ташкилотимиз қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан сотади ва кўп миқдорда етказиб беришга шартномалар тузади:

1. ***Тиббий рентген плёнкалари (ўлчамлари см. ҳисобида, маҳражда бир ўрамдаги плёнкалар сони):***
   - *13 х 18 / 100;*
   - *18 х 24 / 100;*
   - *24 х 30 / 100;*
   - *30 х 40 / 75.*
2. ***"Рентген-2" ишлов бериш дориси (проявитель), ТУ 6-09-3340-88.***
3. ***Фармакопейли кальций хлорид, ФС 42-2567-94.***
4. ***Фармакопейли барий сульфат, ФС 42-2567-94.***
5. ***Фармакопейли натрий тиосульфат, ФС 42-2871-92.***

Телефонларимиз:
(3712) 53-87-40 (иш кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача), 55-54-41 (иш кунлари соат 18.00 дан 22.00 гача, дам олиш кунлари соат 8.00 дан 20.00 гача).

Тошкент давлат иқтисодиёт университети жамоаси «Рус тили» кафедраси мудири, профессор Ш.М.Қориевага онаси **Турғуной ҚОРИЕВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Республика кўз касалликлари шифохонаси жамоаси IV бўлим мудири Гулжамила Комиловага умр йўлдоши **Отабек ҲИДОЯТОВнинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

ҲАР ОИЛАГА БИР БОЛА

Аҳолисининг ҳар ўн кишидан бири олтмиш ёшдан ошган мамлакат

Аҳолисининг сони жиҳатидан жаҳоннинг абсолют рекордчиси бўлган Хитой кекса фуқароларининг кўплиги жиҳатидан ҳам дунёда етакчилик қилади. Ҳозир бу мамлакатда ёши олтмишдан ошган 117 миллион киши яшайди. Бу бутун аҳолининг қарийб 10 фоизи деган гап.

Ислоҳотлар жараёнида мамлакатда турмуш даражаси юксалди. Янгиланишлар бошланган 1978 йилдан бу ёғига Хитойда ўртача умр кўриш учдан бир баравар ўсиб, ўтган йили аёлларда 74, эркакларда 69 ёшга тўғри келди. Бунда мамлакатда қатъий олиб борилаётган «бир оилага бир бола» сиёсати ҳам таъсирини ўтказди, албатта. Бугуннинг ўзидаёқ ҳар бир янги туғилган чақалоққа уч нафар олтмиш ёшдан ошган киши тўғри келади.

Социология институти ходими Лу Цаянхуанинг айтишига қараганда, «кумуш тўлқин»нинг (Хитойда кексалар сонининг кўпайишини шундай аташади) яқинлашиб келаётганлигини олдиндан пайқашган ва бунга тайёргарлик кўришган. Бироқ муаммо «эшик қоқа бошлаганда»гина бу социал тадбирнинг нақадар жиддий ва хавфли эканлигини англаб етадилар ва йўл-йўлакай унга тузатишлар кирита бошладилар. Статистика маълумотларига қараганда, пенсия ёшидаги аҳолининг 57 фоиздан кўпроғи ўз қариндошлари ва яқинлари қарамоғида. Яна тўртдан бири меҳнат қилишда давом этиб, ўз даромади ҳисобига яшайди ва 16 фоизга яқини пенсия олиб, шунга қаноат қилади. Амалдаги пенсионерларнинг нисбатан кам эканлигининг сабаби эса аксарият кўпчилик қарияларнинг қишлоқ жойларида истиқомат қилишидир. Улар ижтимоий таъминотнинг умуммиллий тизими доирасидан ташқаридалар ва бунинг устига бундай таъминотнинг ўзи ҳали шаклланиш жараёнида.

Хитой социологлари башорат қилмоқдаларки, кўпгина оилалар яқин келажакда «4-2-1» мундарижаси бўйича яшайдиган бўлади. Яъни эр-хотиннинг боқимида бир бола ва тўрт қария бўлади. Бироқ шахсий уй қуришга қаратилган турар-жой ислоҳотларининг тазйиқи натижасида шаҳарликларга хос бўлган «тўрт авлоднинг бир уйда яшаш» моделининг бузилиши муқаррар. Негаки, ҳамма қариялар ҳам ўз зурриёдларининг ёрдами ва ғамхўрликларига орқа қила олмайдилар. Расмий статистика маълумотлари шундан дарак берадики, қарияларнинг етти фоизи ёлғиз яшайди. Бу ўн миллион қария деган гап.

Хитойдаги деярли ҳамма шаҳарда қариялар учун махсус ҳордиқ чиқариш марказлари мавжуд. Кексалар масаласи билан 1983 йилда тузилган умуммиллий қўмита шуғулланади. Унинг жойларда филиаллари бор.

ОРЗУЛАРДАН ТУҒИЛАР ГЎЗАЛ ҚЎШИҚЛАР

• *Юзма-юз*

дейди шу кунларда ўзининг 50 баҳорини қаршилаган Ўзбекистон халқ артисти, «Ялла» ансамблининг бадиий раҳбари, севимли қўшиқчи ва бастакор Фаррух ЗОКИРОВ

— Фаррух Каримович, аввало, туғилган кунингиз билан табриклайман. Айтингчи, ҳеч қачон ёшлик туйғуси тарк этмайдиган сиздек ижодкор 50 ёшда нималарни ўйлаши мумкин?

— Бу фақат менинг байрамимгина эмас. Мен уни бизнинг артистлик сулоламизнинг асосчиси, Ўзбекистон халқ артисти, отам Карим Зокиров, ижодимда йўл кўрсатган, 49 ёшида оламдан ўтган акам Ботир Зокиров, бор-йўғи 35 йилгина умр кечирган жигарбандим Навфал Зокировлар билан баҳам кўраман.

Бугунги шодлигимда онам — Шоҳиста аянинг улуши беқиёс. У бешигим узра алла айтган, мусиқий дунёимнинг адосиз ва бебаҳо илҳомчисидир. Менинг ҳар бир қўшиғим, аввало, уйда — онам талабчанлик билан бошқараётган «бадиий кенгаш»дан ўтади, яхши ёки ёмонлиги мулойимлик билан айтилади. Қувончлиси шундаки, онамга ёққан қўшиқларим, албатта, томошабинларга ҳам ёқади.

— Эстрада қўшиқлари оламидаги йўлингиз қачон бошланганди?

— Туғилиб ўсган ота уйим остонасидан, десам муболаға бўлмас. Ёшлигимданоқ ота-онам, акаукаларим билан театрга бориб, спектакллар томоша қилардим. Бизнинг Кўкча Дарвозада жойлашган уйимиз артистлар, ёзувчилар ва рассомлар йиғилишиб, ижодий баҳслар, мунозаралар ўтказиб турадиган меҳмоннавоз бир хонадон эди. Мен Комилжон Отаниёзов, Мукаррама Турғунбоева, Тамарахоним, Шукур Бурҳонов иштирокидаги дилкаш суҳбатлардан ғоятда завқланардим. Ўша дамлар менинг ҳаётимдаги унутилмас бахтли лаҳзалар эди.

— Санъат сеҳрига биринчи бор қачон маҳлиё бўлганингизни эслай оласизми?

— Алишер Навоий номли опера театрига қатнаб юрган пайтларимда бўлса керак. Дирижёрлик пультида прожектор нурлари ёғдусига беланган Мухтор Ашрафийга хавас билан боқардим. У менинг назаримда мўъжизали таёқча ушлаган сеҳргарга ўхшарди. Уйга келганимдан сўнг қўлимга оддий таёқчани олиб, тошойна қаршисида машқ бошлардим. Мусиқа ўрнига патефонни қўйиб қўярдим. Шу тариқа «артист» бўлганман.

Кейинчалик болалар бадиий ҳаваскорлик тўгарагига қатнаб юрганимда раққос бўлиш истаги ҳам туғилганди. Лекин қўшиқ ғолиблик қилиб, Ҳамза номидаги мусиқа билим юртига ўқишга кирдим, мусиқа басталашга қўл урдим. Ботир акам мени доим енгил-елпи ютуқлардан қаноатланишдан эҳтиётларди. Аввалига ота-онам эстрада санъатига бўлган иштиёқимни қўллаб-қувватлашмади. Мен ўз билганимдан қолмадим. «Мажнунтол» қўшиғи яратилгач, ўзимда ҳам, уларда ҳам ишонч пайдо бўлди.

— Мухлисларингиз қўшиқларингиздаги романтикани ва халқ оғзаки ижоди оҳангларини алоҳида қадрлашади. Ушбу туйғу — қалбингиздаги туганмас хазина манбаи нимада?

— Аслида ўзим романтик одамман. Кучли ҳис-туйғу ижодкорга туртки беради. Халқ оғзаки ижоди масаласида бир воқеани айтиб берай, сизга. Ёшлигимда Шоҳимардонга боргандик. Сафар пайти ухлаб қолибман. Бир пайт най ноласидан уйғониб кетдим. Қарасам, тоғ йўлида икки киши катта ашула айтиб кетишяпти. Улардан бирининг икки оёғи йўқ бўлиб, қўлтиқтаёқда юрар, иккинчиси оппоқ соқолли деҳқон эди. Ушбу воқеа — одамларнинг қувонч ва ташвишлари, яқин ва йироқдагилар, Лайли ва Мажнунлар, Тоҳир ва Зуҳролар қўшиқларимнинг асл манбаидир.

— «Ялла» ансамбли концертларида кўпинча кичик ёшдаги ўғил болалар ҳам иштирок этишади. Сиз уларни алоҳида олқишлаб қизиқтирасиз. Бунинг боиси нимада?

— Гёте айтганидек, болалик ўйинларида улкан ғоялар мужассам. Катталар мураббийлиги ана ўшаларни рўёбга чиқаради. Шунданми, Нодира Қурбонова бадиий раҳбарлигидаги «Томоша» мусиқали фольклор театр студияси, Ўзбекистон халқ артисти Малика Аҳмедованинг нафис санъат мактаби қатнашчилари доимо бизнинг рўйхатимизда.

— Куни кеча матбуотда эълон қилинган «Ўзбекнаво» гастроль -концерт бирлашмасини ташкил этиш ҳақида»ги Фармонга муносабатингиз?

— Мазкур Фармон республика маданияти тараққиётига хизмат қилади.

— Сизнинг ташаббусингиз билан ташкил этилган Ботир Зокиров номли фонд фаолияти нимага асосланган?

— У янги талантларни кашф этади. Зарур бўлганда уларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатади, қўллаб-қувватлайди. Санъат фидойиларини тарбиялайди. Шу ўринда отамни яна бир бор эслаб ўтмоқчиман. Ҳамкасбларидан бири, Карим ака Зокиров истисно яратилган, унинг бирорта ҳам душмани йўқ, у ажойиб санъаткор бўлиши билан бирга ҳақиқий инсондир, — деган экан.

— Умрингизни қўшиққа бахшида этганингиздан афсусланмайсизми?

— Йўқ. Фақатгина Шоҳимардон тоғларида эшитганим — най ноласини охиригача тинглаб улгурмаганим учун афсусланаман, холос. Улгурганимда эди... Ҳамиша гўзал қўшиқлар яратиш ишқи билан яшайман. Уни одамларга тақдим этсам дейман.

Қўшиқларим қалбларга, юракларга қувонч улашишини, дилларaро кўприк бўлишини орзулайман.

—«Халқ сўзи» ўқувчиларига қандай тилаклар билдирасиз?

— Меҳр-муҳаббат туйғусини ҳеч қачон йўқотманг. Эрта тонгдаги қуёш нурлари жилвасидан, барглар шивиридан, қушлар чуғуридан ҳайратланинг. Ва ана шу лаҳзалар юрагингизда қўшиқ бўлиб жарангласин.

Раим ФАРҲОДИЙ суҳбатлашди.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

СОЗЛИ ТОРДАН НОЗЛИ САДО ЧИҚАДИ

Тор ва умуман ҳар қандай чолғу асбоби яхши созлансагина ундан яхши, ёқимли садо чиқади. Мазкур мақол билан мажозан: «Тирикчилигинг учун керакли бўлган ҳар бир асбоб-анжом, иш қуроллари ва бошқаларни яхши сақлаб, яхши созлашга одатлансанг, ишинг унумли ва сифатли бўлади, қийналмайсан», деган маънода насиҳат қилинади.

ТОМЧИ ТОШНИ ТЕШАДИ

Вариантлари: «Томчи тошни ёрар, кичкина тош — «бошни»; «Тўкилгандан томчилаган ёмон»; «Томчига тош чидамас»; «Томчи томни тешар»; «Ёмғирдан чаккаси ёмон». Булар билан: ғам-қайғунинг катта-кичиги бўлмайди, оз-оздан бўлса ҳам кишининг асабини бузиб, ич-этини кемириб, умрини «эговлаб», ахири адойи тамом қилади», дейилмоқчи. «Фалак пайкони зулми, ваҳки тешмиш хаста кўнглумни, Нечукким томчи бир ер узра кўп томиб мағоқ этмиш» (Навоий).

ТОПИШМОҚ

Мен ажаб ҳайронман
бир нарсага,
Қозиқда бойловли
турибди-ю,
Онаси боласининг
қорнида.

МАНСУБА

МАСАЛА: УЧ ЮРИШДА МОТ

(Газетанинг 13 апрель сонида берилган мансубанинг ечими: 1. f6!! qf 2.f4 Шd4 3.q5 fq 4.fd Шe5 5.dh Шf6 6.Шc2 ва оқлар ютади).

ИБН СИНО ДЕЙДИКИ...

КАРАМНИНГ ширасиё қайнатмасини кунжут ёғи билан қўшиб, томоқни чайқаса, томоқ оғриқларига фойда қилади. У ейилса овоз тозаланади (карам чайнаб суви сўрилса, бўғилган овозни очади).

Сариқ йўнғичқа уни ва кунжут билан аралаштириб тайёрланган қуюқ суртмаси подаграга ва бўғинлар оғриғига фойдалидир.

Қайнатмаси ва уруғи бошнинг қасмоғига, шираси эса бурунга юборилса, мияни тозалайди. Агар барги хомлигича сирка билан қўшиб ейилса, талоқ касалига дармон бўлади.

Халқ табобатчилигида карам енгил сурги сифатида колит касаллигида фойда беради, истисқо ҳамда падагра хасталигида эса сийдик ҳайдовчи омил бўлиб хизмат қилади. Сархил карам шарбати шакар билан аралаштирилган ҳолда юқори нафас йўллар катарини даволашда, шунингдек, сариқ, талоқ касалида истеъмол қилинади. Карам шарбатининг уруғ қайнатмаси билан аралашмаси уйқусизликка даво бўлиб, уруғи гижжа ҳайдаш хусусиятига ҳам эга.

Карам барглари сутда қайнатилиб, кепак билан аралаштирилгани боғлама сифатида фойдаланилса, шрингa ва сувли экземага даво бўлади. Янги карам баргларини майдалаб тухум сариғи билан аралаштирган ҳолда иллатли яраларга, кечиккан куйишга қўйилса, уларнинг эт олиб, тузалиши тезлашади. Қайта-қайта карам шарбати билан артиб турилган терида сўгалларнинг йўқолиши осонлашади.

Бош оғриғини қолдирувчи восита сифатида сархил карам барги оғриётган жойга қўйилади. Милклар бўшашида ҳам карамдан даволаниш мумкин. Бунинг учун нордон карам шарбати билан оғиз чайқалади ёки нордон карам чайналади.

• *Ўзбек тансиқ таомлари*

ШОЛҒОМ ВА НЎХАТ САЛАТИ

Шолғом ва сабзини арчиб, қасқонда буғлаб пиширганингиздан сўнг, уларни «нўхотча» шаклида, пиёзни эса ҳалқа-ҳалқа тўғрайсиз.

Бир кун илгари ивитиб қўйилган нўхатни қайнатиб, пишириб олгач, сувини тўкиб, совутасиз ва сабзавотларга қўшасиз. Барча масалliққа туз, мурч ва қаймоқ қўшиб яхшилаб аралаштиринг-да, ликопча тузанг, юзини ўз билганингизча безатинг.

ҲЎПЛАМА

Эрта баҳор ойларида киши аъзолари дармон талаб бўлиб қолганда тайёрланадиган тансиқ таомдир. Бу ўзига хос сабзавотли шўрвада сув ўрнига помидор шарбати ишлатилади.

Қозонни обдон қиздириб, қўй ёғи эритасиз ёки сариёғ солиб, бунда аввал пиёзни ва саримсоқни, кейин қиймани жазлайсиз. Сўнгра навбати билан картошкани, сабзини ва турпни солиб, аралаштирасиз ва масаллиқнинг юзи билан баробар қилиб сув қуйиб, жуда суст оловда милтиратиб қайнатасиз. Масаллиқлар юмшаганда 3 литр помидор шарбатини қўшиб борасиз ва қайнаб чиққандан сўнг тузини ростлайсиз. Зарур топсангиз, қалампир ё мурч сепинг.

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

20-24 апрель. Дастлабки ва сўнгги кунлари республикамиз ҳудудида қуруқ ва иссиқ ҳаво ҳукм суради.

Ҳарорат кечалари 13-18, кундуз кунлари 23-28 даража иссиқ атрофида бўлади. Жанубда кечалари 15-20, кундуз кунлари 26-31 даража, шимолда эса кечалари 9-14, кундуз кунлари 20-25 даража иссиқ бўлади.

Ушбу муддатнинг ўртасида баъзи туманларда момақалдироқ бўлиб, ёмғир ёғади. Момақалдироқ пайтида 15-20 метр/сек. тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечалари 8-13, кундуз кунлари 15-20 даражагача пасаяди.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

ТУТАНХАМОН ХАЗИНАСИ

Тутанхамон деб эшитганману, лекин очиғи, у ҳақда деярли ҳеч нарса билмайман...

А.Эргашев, Тошкент тумани.

Тутанхамон хазинаси — Тутанхамоннинг қабридан топилган тасвирий ва амалий санъат асарлари. Қоҳира музейида сақланмоқда. Уни инглиз археологи Говард Картер 7 йил излаб, 1922 йилнинг 26 ноябрида топган. Қадимги Миср фиръавнларининг мақбара ва қабрлари турли даврларда қароқчилар ва бошқа шахслар томонидан ўғирланганини туфайли, уларда сақланган қимматбаҳо буюмлар давримизгача ниҳоятда кам етиб келган. Тутанхамон қабри сақланган бирдан-бир фиръавн қабридир. У ердан фиръавннинг олтин саркофагидан ташқари ёш фиръавн тириклигида яхши кўрган санъат асарлари, унинг қуролу буюмлари, олтин ниқоби, рафиқаси Анхесенамнинг тавсири, фиръавн икки ғилдиракли ҳарбий арава устида акс эттирилган ҳайкалча, олтин, ганч, қора ва қизил ёғочлардан ишланган ҳайкалчалар, каравот, ўқ ёй, ханжар, қутича, шунингдек бошқа турли буюмлар топилган.

Тутанхамон (Амоннинг жонли образи дегани; тахтга ўтиргандаги номи Небхепрура) — Мисрда янги подшолик даври (18-сулола)да тахминан милоддан аввал 1400-1392 йилларда ҳукм сурган фиръавн. Фиръавн Эннатоннинг Нефертидан туғилган 3-қизи Анхесенамонга уйланган. Тахминан 12 ёшида Тутанхамон (Атонинг жонли образи дегани) номи билан тахтга ўтириб, кейинчалик Эхнатоннинг диний ислоҳотларини бекор қилган (ҳокимият амалда вазир қўлида бўлган). Амонга сиғиниш тикланган, фиръавн шундан кейин ўзининг Тутанхамон номидан воз кечиб, ўз қароргоҳини Эхетатондан Фивага кўчиртирган. У 20 ёшга ҳам тўлмай вафот этган.

ТИШСИЗ КИТЛАР

Тишсиз китлар ҳам бўладими?

С.УМАРОВА, Тошкент шаҳри.

Ҳа, бўлади. Улар — мўйловли китлар — китларнинг кенжа туркуми. Тишлари йўқ (номи ҳам шундан). Улар ўрнида юқори жағида «кит мўйлови» деб аталган узун шохсимон пластинкалар ривожланган. Пластинкалардаги қиллар ўзаро туташиб, тўр ҳосил қилади. Овқат (майда умуртқасизлар, планктон организмлар ва бошқалар) шу тўрдан сизилиб ўтади. Тишсиз китлар ҳозирги сут эмизувчиларнинг энг йириги. Масалан, кўк китнинг узунлиги 33 метр, оғирлиги 160 тоннагача.

Тишсиз китларга Гренландия кити, жануб кити, бўз кит, букри кит, финвал кит, сейвал ва бошқалар киради.

Океанларда, баъзилари денгизларда тарқалган. Кўплаб овлаш натижасида (ёғи, мўйлови саноатда ишлатилади) Шимолий Атлантикада тишсиз китлар деярли қолмади.

Ҳозир Тинч океани ва Жанубий ярим шардаги денгизлардан овланади. 1957 йилдан Гренландия кити, жануб кити ва бўз китлар, 1967 йилдан эса кўк кит муҳофазага олинган.

Бу ажиб дунё

ҚАҲВА ИЧИБ ТУРИНГ...

АҚШда чиқадиган «Аркайвс оф интернал медисин» журналида эълон қилинган бир гуруҳ мутахассисларнинг тадқиқот натижаларига кўра, одам ҳар куни икки-уч стакан қаҳва ичиб туриши керак экан.

Қаҳва ичганда кишидаги нохуш хаёллар чекинади, деб ёзади журнал. Бу ҳол, айниқса, аёлларда кўпроқ намоён бўлар экан.

Қизиғи шундаки, қаҳва одамдаги ўз-ўзини ўлдиришдек бемаъни хаёлни қувар экан. Тадқиқотчилар ўн йил давомида 86 минг 626 нафар ҳамшира аёлни синовдан ўтказган. Синов натижасида ҳар куни 3 стакан кофеинли қаҳва ичиб юрган аёлларда ўз жонига қасд қилиш кайфияти пайдо бўлиши қаҳва ичмайдиганларга нисбатан 66 фоизга камайгани кузатилган.

САЛКАМ БИР ДЕНГИЗ

1995 йилда япониялиқлар қанча спиртли ичимлик ичганини биласизми?

Салкам бир денгиз суви билан баробар — 9,95 миллион килолитр. Бу ичимликни жойлаштириш учун Япониядаги «Токио доум» ёпиқ бейсбол майдони ҳажмидан 8 маротаба катта бутилка керак бўлар экан.

ФИРМА БАШОРАТ ҚИЛАДИ

АҚШнинг келажакни башорат қилувчи «Коатс энд жаррат» тадқиқот фирмаси 2005 йилда яшаш жуда қизиқарли бўлишини айтмоқда.

Одам дам олганда кароватлар унинг соғлигини назорат қилади, кийимлар шундай матодан тикиладики, ҳаво совуқ бўлса танани иситади, иссиқ бўлса салқин қилади. Бундан ташқари, йўлбарс, шер каби йиртқич ҳайвонларни уйда сақлаш мумкин бўлади. Бу «Коатс энд жаррат» башоратларининг бир қисми. Ишониш ёки ишонмаслик сизнинг ихтиёрингизда, албатта.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — О. Тўрақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0200 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 **Босишга топшириш вақти—21.00** **Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. **Босишга топширилди — 23.00.** 1 2 3 4 5 6